

PCC od umowy spółki

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit k ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych umowy spółki są jednymi z czynności podlegających opodatkowaniu tym podatkiem. Należy zaznaczyć, że jako umowę spółki ustawa rozumie każdy rodzaj aktu założycielskiego, a więc zarówno umowę spółki osobowej, umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz statuty spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej.

Uwaga: *Opodatkowaniu PCC podlega zarówno zawarcie umowy spółki, jak też jej zmiana, o ile powoduje ona podwyższenie podstawy opodatkowania tym podatkiem.*

W przypadku **spółek osobowych** za zmianę umowy uważa się wniesienie lub podwyższenie wkładu, którego wartość powoduje zwiększenie majątku spółki albo podwyższenie kapitału zakładowego, pożyczkę udzieloną spółce przez wspólnika, dopłaty oraz oddanie przez wspólnika spółce rzeczy lub praw majątkowych do nieodpłatnego używania.

W przypadku **spółek kapitałowych** jest to podwyższenie kapitału zakładowego z wkładów lub ze środków spółki oraz dopłaty.

Uwaga: *Umowa **spółki osobowej** oraz jej zmiana podlega podatkowi, jeżeli w chwili dokonania czynności na terytorium Polski znajduje się siedziba spółki.*

*W przypadku **spółek kapitałowych** umowa spółki oraz jej zmiana podlega natomiast podatkowi, jeśli na terytorium Polski znajduje się rzeczywisty ośrodek zarządzania spółki (np. gdy zarząd spółki – w tym zagranicznej – faktycznie zbiera się w Polsce), albo siedziba spółki, a także w przypadku gdy jej rzeczywisty ośrodek zarządzania nie znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.*

Podatek od czynności cywilnoprawnych w odniesieniu do umów spółki wynosi 0,5%, natomiast podstawą opodatkowania jest:

a) Dla **spółek osobowych**:

- przy zawarciu umowy – wartość wkładu,
- przy wniesieniu lub podwyższeniu wkładów - wartość wkładów powiększających majątek spółki,
- przy przekształceniu lub łączeniu spółek - wartość wkładów powiększających majątek spółki.

b) Dla **spółek kapitałowych**:

- przy zawarciu umowy – wartość kapitału zakładowego,

- przy wniesieniu lub podwyższeniu wkładów - wartość, o którą podwyższono kapitał zakładowy,
- przy przekształceniu lub łączeniu spółek - wartość kapitału zakładowego spółki kapitałowej powstałej w wyniku przekształcenia lub połączenia.

c) W przypadku **obu rodzajów spółek**:

- przy dopłatach - kwota dopłat,
- przy pożyczce udzielonej spółce przez wspólnika - kwota lub wartość pożyczki,
- przy oddaniu spółce rzeczy lub praw majątkowych do nieodpłatnego używania - roczna wartość nieodpłatnego używania, którą przyjmuje się w wysokości 4 % wartości rynkowej rzeczy lub prawa majątkowego oddanego do nieodpłatnego używania,

Podatnikiem podatku jest spółka, za wyjątkiem umowy spółki cywilnej i jej zmiany, gdzie obowiązek podatkowy ciąży na wspólnikach. Jeśli umowy spółki i ich zmiany zawierane są w formie aktu notarialnego, płatnikiem podatku jest notariusz.

Uwaga: *Notariusz jako płatnik obowiązany jest uzależnić dokonanie czynności cywilnoprawnej od uprzedniego zapłacenia podatku.*

Wyłączenia i zwolnienia

Nie wszystkie umowy spółki wiążą się koniecznością zapłaty podatku. **Nie podlegają opodatkowaniu** podatkiem od czynności cywilnoprawnych umowy spółki i ich zmiany związane z:

- a) łączeniem spółek kapitałowych,
- b) przekształceniem spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową,
- c) wniesieniem do spółki kapitałowej, w zamian za jej udziały lub akcje:
 - przedsiębiorstwa spółki kapitałowej lub jego zorganizowanej części,
 - udziałów lub akcji innej spółki kapitałowej dających w niej większość głosów albo kolejnych udziałów lub akcji, w przypadku gdy spółka, do której są wnoszone te udziały lub akcje, posiada już większość głosów (tzw. transakcja wymiany udziałów).

Zwolnieniu z opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych objęte są natomiast umowy spółki i ich zmiany:

- a) związane z **przekształceniem lub łączeniem** spółek w części wkładów do spółki albo kapitału zakładowego, **których wartość była uprzednio opodatkowana podatkiem od czynności cywilnoprawnych** lub podatkiem od wkładów kapitałowych do spółek kapitałowych na terytorium państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska albo od których zgodnie z prawem państwa członkowskiego podatek nie był naliczany,
- b) związane z **podwyższeniem kapitału zakładowego pokrytego z niezwróconych wspólnikom lub akcjonariuszom dopłat albo z niezwróconej pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez wspólnika lub akcjonariusza**, które były uprzednio opodatkowane podatkiem od czynności cywilnoprawnych lub podatkiem od wkładów kapitałowych do spółek kapitałowych na terytorium państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska,
- c) związane z **podwyższeniem kapitału zakładowego w części dotyczącej wartości, o którą obniżono kapitał zakładowy w następstwie strat poniesionych przez spółkę kapitałową**, pod warunkiem że podwyższenie kapitału zakładowego następuje w okresie 4 lat po jego obniżeniu,
- d) jeżeli przedmiotem działalności spółki kapitałowej jest świadczenie usług użyteczności publicznej w zakresie transportu publicznego, zarządzania portami i przystaniami morskimi, zaopatrzenia ludności w wodę, gaz, energię elektryczną, energię ciepłą lub zbiorowego odprowadzania ścieków i w wyniku zawarcia umowy spółki Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego obejmuje co najmniej połowę udziałów lub akcji w tej spółce albo w chwili zmiany umowy spółki Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego posiada już co najmniej połowę udziałów lub akcji w tej spółce;